

Fjárlaganefnd Alþingis

Austurstræti 8 - 10

101 Reykjavík

Reykjavík, 18. október 2024

Efni: Umsögn um frumvarp til fiárlaga 2025

Afreksstarf í íþróttum á Íslandi, til framtíðar

Unnið hefur verið að bættri umgjörð afreksíþrótta á Íslandi í tvö ár og gríðarmikið starf liggur að baki þeirrar vinnu. Starfshópur á vegum mennta- og barnamálaráðuneytis var skipaður í janúar 2023 um stöðu og réttindi afreksíþróttafólks og skilaði hópurinn skýrslu í apríl 2024 þar sem staðan í málaflokknum var skýrð og margar tillögur voru settar fram um aðgerðir til að efla og styrkja afreksíþróttastarfið í landinu. Miklar væntingar eru af hálfu íþróttahreyfingarinnar um framgang þessara tillagna enda um umbyltingu að ræða í umgjörð afreksíþróttafólks á Íslandi. Markmiðið með þessari vinnu er að gera umgjörð um íslenskt afreksíþróttafólks sem næst sambærilega við það sem er hjá þjóðum sem við berum okkur helst saman við.

Tillögurnar fela meðal annars í sér:

- Stofnun Afreksíþróttaáráðgjafar Íslands. Mikilvægt hlutverk hennar er að styrkja sérsambönd og íþróttafélög að sinna sínu afreksstarfi. Einnig að bæta umhverfi og efla starfsumhverfi íþróttaþjálfarans, með því að efla menntun, þekkingu og hæfni þeirra. Þar mun starfa öflugt fagteymi sérfræðinga og ráðgjafa frá átta ólíkum fagsviðum íþrótta.
- Hækkun framlags til Afrekssjóðs ÍSÍ.
- Stofnun launasjóðs afreksíþróttafólks og þjálfara til að styðja við afreksíþróttafólkið og tryggja þeim vinnumarkaðstengd réttindi.
- Aukið fjármagn til íþróttahreyfingarinnar til að lágmarka kostnaðarpátttöku iðkenda í landsliðsstarfi. Háar greiðslur foreldra vegna þátttöku barna og unglunga í landsliðsverkefnum eru til þess fallnar mismuna einstaklingum eftir fjárhag foreldra.
- Aukið fjármagn til ferðasjóðs íþróttafélaga til að koma til móts við aukinn ferðakostnað einstaklinga og félaga af landsbyggðinni.
- Hækkun fjárframlags til reksturs sérsambanda.
- Hvatakerfi sem hefur það að markmiðið að efla og styrkja afrekssvið framhaldsskólanna.
- Efling samvinnu og tengsla Afrekssmiðstöðvar við grunnskólastigið og þjálfun ungmenna í íþróttafélögunum, auk foreldrafræðslu.
- Aðgerðir til að hlúa að efnilegu íþróttafólki og draga úr brotthvarfi unglunga úr íþróttum.

Mikil vinna hefur verið lögð í að kynna tillögur starfshópsins fyrir öllum þingflokkum og að störfum er þverpólitísk þingmannanefnd sem unnið hefur að málinu.

Gríðarlega mikilvægt er að halda takti í þessari vinnu svo hægt verði að ná þeim árangri sem stefnt hefur verið að enda hefur mikil orka og tími farið í undirbúning þess og úrvinnslu.

Krafa er gerð um að íþróttahreyfingin fái þann stuðning sem rætt hefur verið um til að hægt verði að tryggja faglegt og gott afreksiþróttastarf í landinu. Til þess þarf stórukið fjármagn til málaflöksins eins og kynnt hefur verið. Það væri mikill skaði fyrir hreyfinguna ef tímabundið ástand á Alþingi leiddi til þess að þessi áform verði að engu.

Vert er að minna á að í núverandi stjórnarsáttmála kemur fram að unnið verði með félagasamtökum að því að efla umgjörð um afreksstarf íþróttafólks. Þá kemur fram í fjármálaáætlun 2025 -2029 að meginmarkmið stjórnvalda á sviði íþróttá- og æskulýðsstarfs er að auka gæði og styrkja faglega umgjörð um skipulagt íþróttá- og æskulýðsstarf.

Gerðar eru miklar kröfur til íþróttahreyfingarinnar um leið og allt rekstrarumhverfi hennar hefur orðið mun erfiðara. Erfitt reynist að ná endum saman og stórir rekstrarþættir í tengslum við þátttöku í mótum bæði innanlands og utanlands eru bugandi. Má þar nefna sérstaklega allan ferðakostnað og uppihald. Erfiðara hefur verið að sækja stuðning við sérsamböndin úr atvinnulífinu. Launakostnaður hefur einnig stórukist.

Sérsambönd ÍSÍ hafa orðið í auknum mæli að stóla á fjáröflun þátttakenda og aðstandenda þeirra vegna þátttöku í landsliðsverkefnum en með því skapast veruleg hættu á því að fjárhagur og búseta geti haft áhrif á möguleika íþróttafólks til þátttöku í afreksstarfi. Einnig hefur þurft að hætta við þátttöku landsliða í verkefnum vegna fjárskorts.

Afrekssjóður ÍSÍ hefur staðið í stað undanfarin allmörg ár og það hefur haft áhrif á getu sérsambanda til þátttöku í afreksstarfi.

Við hjá Keilusambandi Íslands höfum sannarlega fundið fyrir því að þrengt hefur verulega að starfsemi okkar þegar kemur að afreksstarfi. Aðstaða til keiluiðkunar og þá sérstaklega keppni er einungis til staðar á tveimur stöðum á landinu, einum stað sem rekinn er af einkaaðilum og flokkast sem veitingastaður og öðrum þar sem of fáar brautir eru til staðar fyrir keppni en hefur nýst til afreksæfinga að einhverju leyti. Þessi aðstaða hefur komið í veg fyrir vöxt íþróttarinnar enda er afreksfólkið í samkeppni um plássid við hópa sem nýta aðstöðuna til skemmtunar af ýmsu tagi.

Sá afreksstyrkur sem sambandið hefur fengið dugar skammt og hefur sambandið því einungis bolmagn til að styðja afreksfólk um 40-60% af kostnaði við þau verkefni sem tekið er þátt í erlendis

ásamt því að geta ekki sóst eftir því að halda slík mót héraendis sökum skorts á aðgengi að keppnisaðstöðu. Þetta hefur orðið til þess að afreksfólk neyðist til að afþakka boð í verkefni sökum fjárskorts og því mikilvægt að hægt verði að skapa enn sterkari umgjörð um afreksfólk á Íslandi ef við ætlum að standa jafnfætis öðrum þjóðum.

Keilusamband Íslands hefur einungis einn starfsmann á meðan samböndin í nágrannalöndunum, sem dæmi í Svíþjóð, hafa 10 starfsmenn í fullri vinnu ásamt því að hafa yfir 200 keilusali um allt land til að efla starfið og þróa enn frekar afreksfólk í íþróttinni.

Við höfum hingað til státað okkur af því að keila er íþrótt fyrir alla og má sjá það á gögnum þegar horft er yfir aldursdreifingu og einnig fjölda fatlaðra sem stunda íþróttina héraendis, það er því til mikils að vinna að stuðla að enn frekari vexti íþróttarinnar áfram.

Keilusambandið skorar á ykkur að halda áfram frekari framþróun og vexti íþróttarinnar á Íslandi á þeim grunni sem þegar hefur verið byggður og hafa í huga forvarnargildi og heilsueflandi áhrif íþróttarinnar á vellíðan og farsæld.

F.h. Keilusambands Íslands

Jóna Guðrún Kristinsdóttir

Formaður